

INTEGRÁLT VÍZHÁZTARTÁSI TÁJÉKOZTATÓ ÉS ELŐREJELZÉS

2014. július

- kivonat -

Készítette:

az

Országos Vízügyi Főigazgatóság
Vízvédelmi és Vizgyűjtő-gazdálkodási Főosztály

Vizkészlet-gazdálkodási osztálya

és az

Alsó-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság

Budapest, Szeged
2014. július 7.

1. HELYZETÉRTÉKELÉS

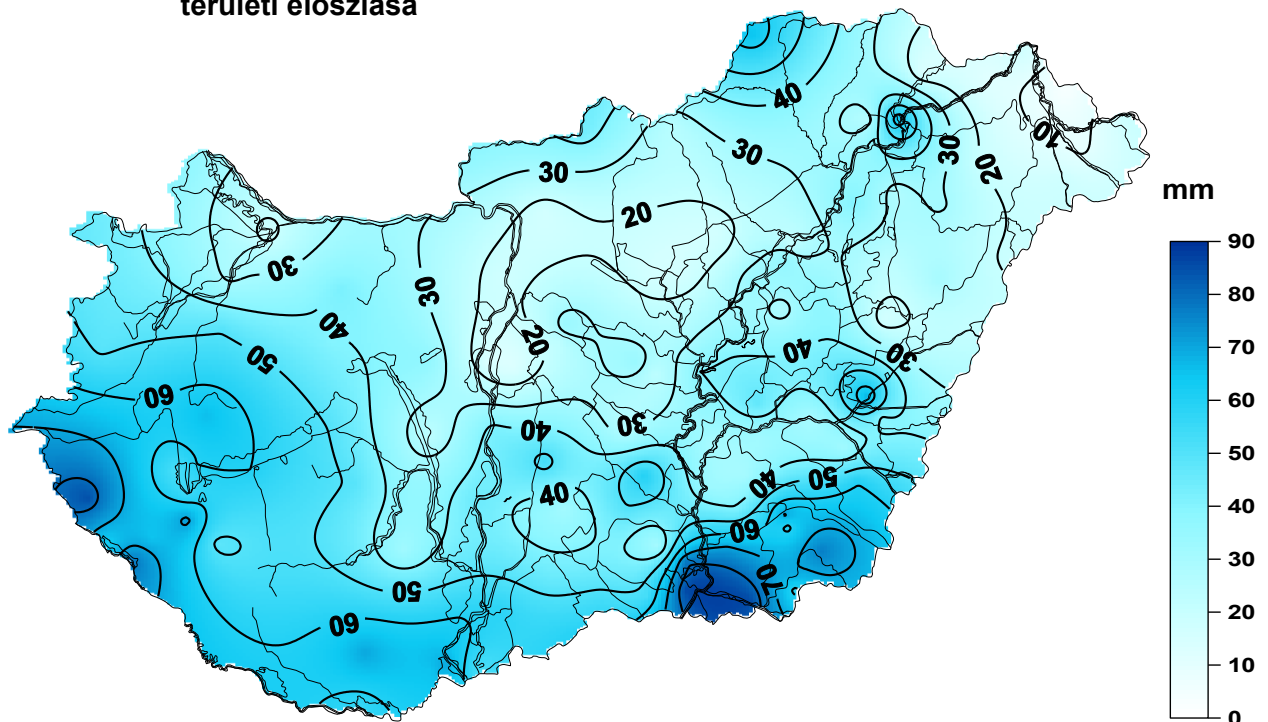
Csapadék

2014 júniusában a rendelkezésre álló adatok szerint az ország területére lehullott csapadék mennyisége 3 mm (Barabás) és 86 mm (Makó) között alakult, az országos területi átlagérték 41 mm volt, ami 31 mm-rel (43%-kal) kevesebb a viszonyítási időszak (1971-2000) június havi átlagánál.

Júniusban az Alsó-Tisza-vidék és a Maros-hordalékkúp egyes déli körzeteinek kivételével az átlagosnál kevesebb csapadék hullott. Az átlaghoz képest a legnagyobb havi csapadékhiány (50-74 mm) a Mátrában és az ország északkeleti részén, a legnagyobb csapadéktöbblet (10-18 mm) Szeged térségében jelentkezett.

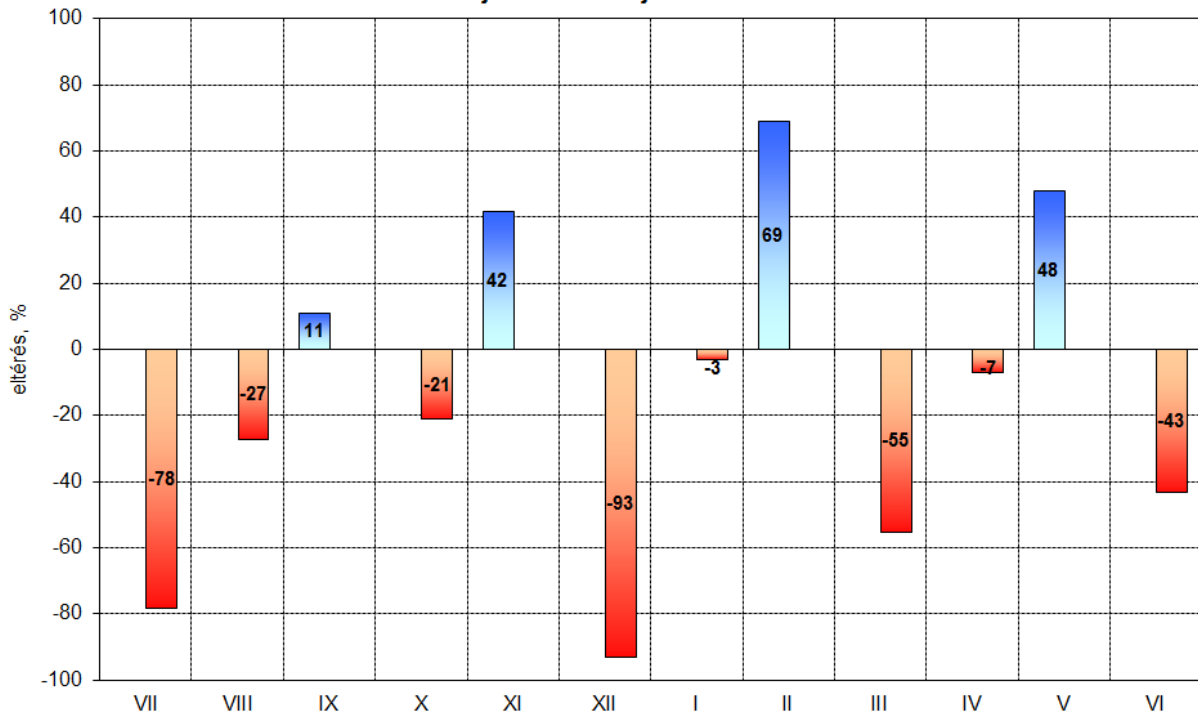
Országos áttekintésben a júniusi átlaghoz viszonyított legnagyobb csapadékhiány (74 mm) Kékestető, a legnagyobb csapadéktöbblet (18 mm) Szeged külterület állomáson fordult elő.

A 2014. június havi csapadékösszeg területi eloszlása

Az alábbi szövegtáblában a legutóbbi 12 havi időszakra mutatjuk be a havi csapadékösszeg országos területi átlagértékének átlagtól való relatív eltérését.

A havi csapadékösszeg országos területi átlagértékének sokévi (1971-2000) átlagtól való eltérése (%) a 2013. július - 2014. június időszakban

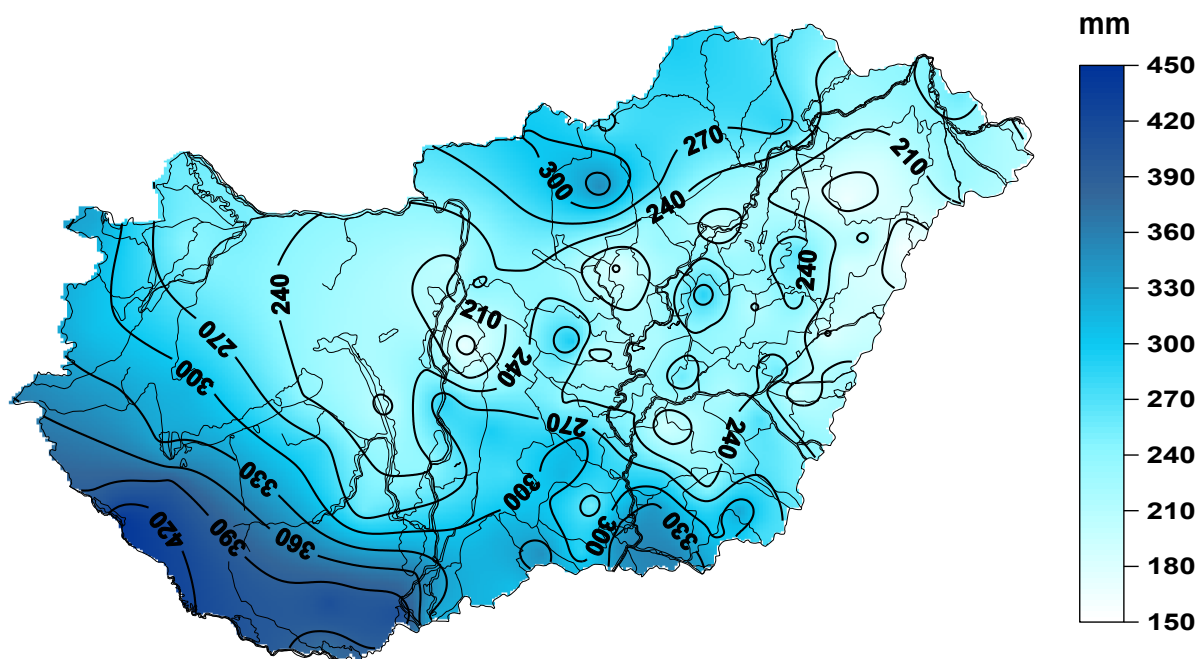

A 2014. január-június időszakban lehullott csapadék mennyisége 159 mm (Nyírábrány) és 443 mm (Murakeresztúr) között alakult, az országos területi átlagérték 265 mm volt, ami az időszakos átlagnál 2 mm-rel (mintegy 1%-kal) alacsonyabb.

Országos áttekintésben az átlaghoz viszonyított legnagyobb hathavi csapadéktöbblet (70-128 mm) a Dunántúl déli részén és Szeged térségében fordult elő. A január-június időszakban a legnagyobb csapadékhiány a Hajdúság, a Nyírség és a Felső-Tisza-vidék egyes községeiben jelentkezett.

Az átlaghoz viszonyított legnagyobb hathavi csapadéktöbblet (128 mm) Kölked, a legnagyobb hathavi csapadékhiány (125 mm) Milota állomáson fordult elő.

A 2014. január-június havi csapadékösszeg területi eloszlása

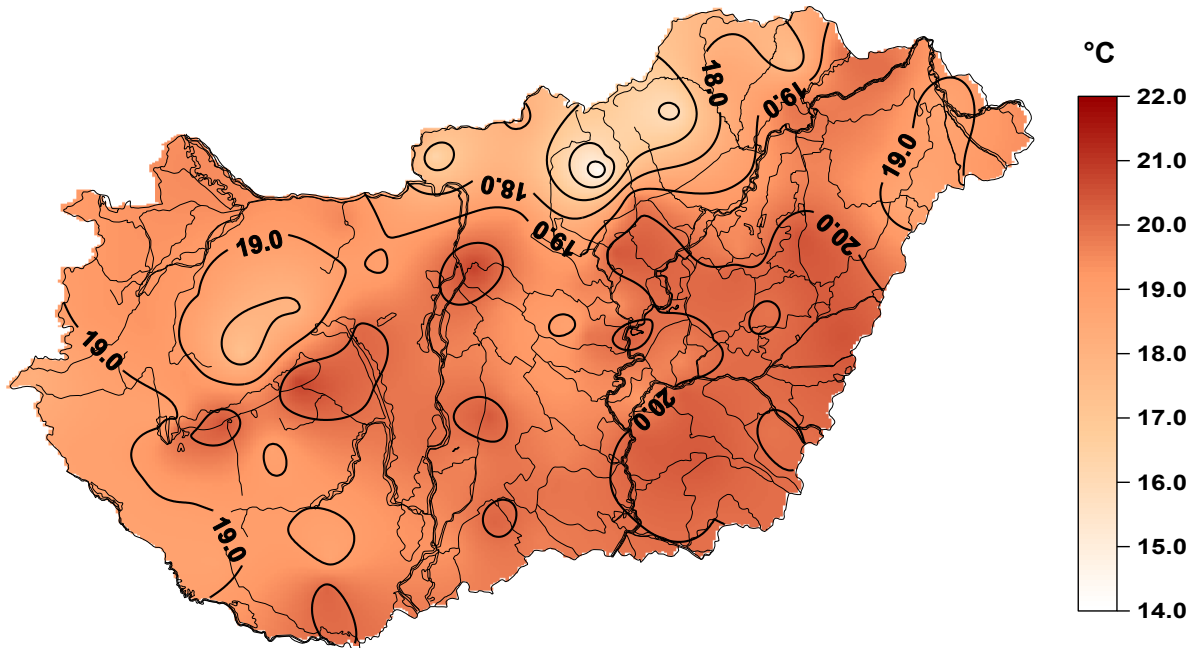
Léghőmérséklet

A június havi középhőmérséklet 14,2°C (Kékestető) és 20,8°C (Budapest-Pestszentlőrinc, Siófok) között alakult, az országos területi átlagérték 19,2°C volt, ami 0,7°C-kal magasabb az átlagnál.

A havi középhőmérséklet az ország csaknem egész területén meghaladta a júniusi átlagot.

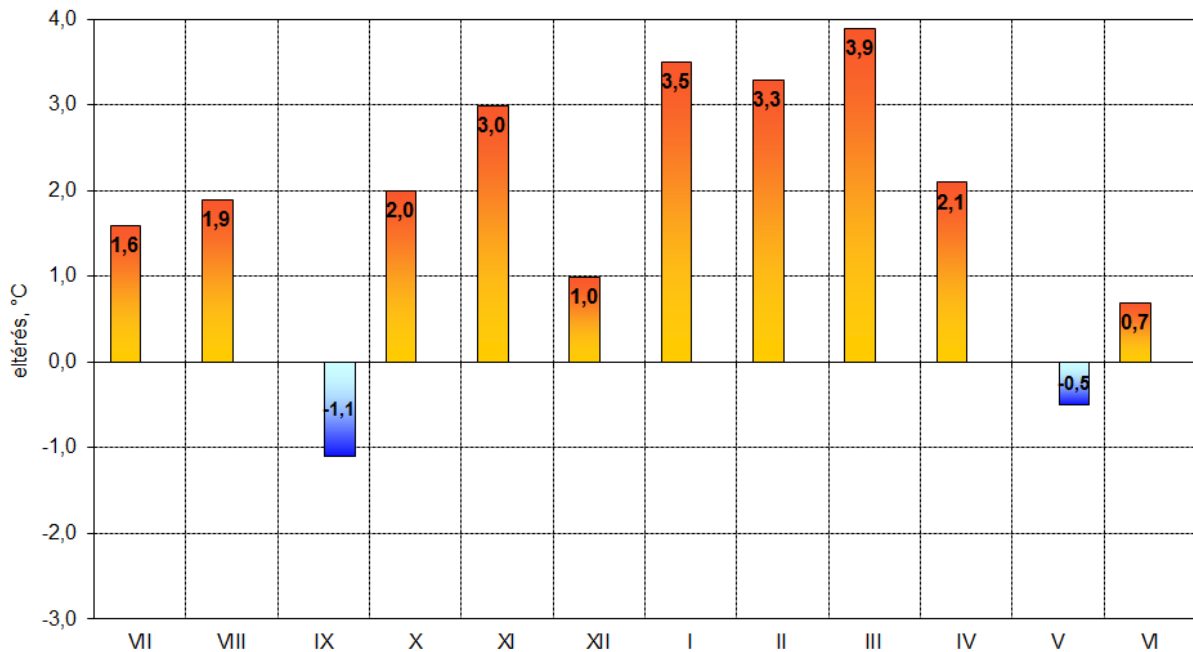
Országos áttekintésben az átlagos június havi középhőmérséklethez képest a legnagyobb negatív eltérés (0,4°C) Tésa, a legnagyobb pozitív eltérés (2,1°C) Jászapáti állomáson fordult elő.

A 2014. június havi középhőmérséklet területi eloszlása

Az alábbi szövegtáblában a legutóbbi 12 havi időszakra mutatjuk be a havi középhőmérséklet országos területi átlagértékének átlagtól való eltérését.

A havi középhőmérséklet országos területi átlagértékének sokévi (1971-2000) átlagtól való eltérése (°C) a 2013. július - 2014. június időszakban

Talajnedvesség

Síkvidékeinken a talajok legfelső (0-20 cm-es) rétegének nedvességtartalma június végén az egy hónappal korábbi állapothoz képest területi átlagban magasabb volt. A 0-20 cm-es talajréteg nedvességtartalmát területi átlagban általában a 60-85% közötti telítettségi értékek jellemezték. Ennél alacsonyabb telítettségi értékek (40-60%) a Duna-Tisza köze északi harmadán, a Jászságban, valamint a Nagykunság egyes körzeteiben fordultak elő. A Dunántúl és az Alföld déli részén sokfelé 90% feletti, helyenként a telítettsége elérő állapot jellemezte a 0-20 cm-es talajréteg nedvességtartalmát.

A 20-50 cm közötti talajréteg nedvességtartalma az egy hónappal korábbi állapothoz képest erőteljesen csökkent. Síkvidékeink területi átlagában – a Dél-Dunántúl és a Dél-Alföld kivételével – jellemzően a 25-50% közötti telítettségi értékek fordultak el.

Az 50-100 cm-es talajréteg nedvességtartalma az egy hónappal korábbi állapothoz mérsékelten csökkent. A jellemző telítettségi értékek a hónap végén – nagyfokú területi homogenitást jelezve – 45-70% között alakultak.

Talajvíz

Júniusban a síkvidéki területek meghatározó részén talajvízszint-csökkenés mutatkozott. A csökkenés mértéke az Alföld és a Mezőföld területén, valamint a Kisalföld déli részén általában 20 cm-nél kisebb volt, de a Dráva-menti-síkság területén 25-50 cm közötti, illetve helyenként 50 cm-t meghaladó értékek is előfordultak. A Kisalföld északi felén, a Mezőföld kisebb részterületein, a Dél-Alföldön és a Tiszántúl egyes körzeteiben emelkedett a talajvízszint. Ennek mértéke a Mosoni-síkon és a Felső-Szigetközben 25-50 cm, az Alföldön 5-10 cm volt.

Az 1971-2000. közötti időszak június havi átlagértékénél alacsonyabban helyezkedett el a talajvíztükör a síkvidéki területek csaknem mindegyikén. A legjelentősebb (200-300 cm, helyenként azt meghaladó) eltérések a Duna-Tisza köze északi és délnyugati részén, továbbá a Mátra és a Bükk előterében mutatkoztak. A Kisalföld északi felén, a Felső-Tisza vidék északi részén és a déli országhatár mellett 100-200 cm, a Tiszántúl jelentős részén 50-100 cm, a Mezőföldön 0-25 cm közötti eltérések voltak jellemzőek. A viszonyítási időszagnál magasabb helyzetű talajvíztükör csak néhány kisebb körzetben jelentkezett. Kivétel a Dráva-menti síkság, melynek csaknem egész területén növekedett a talajvízkészlet. A tájegység peremvidékein csak néhány cm-es, Magyarmecske térségében azonban 50 cm-t meghaladó talajvízszint-emelkedést mértek.

A síkvidékek területi átlagában a talajvíztükör 2014. június hónapban az 1971-2000. közötti időszak június havi átlagértékénél ~65 cm-rel alacsonyabban helyezkedett el.

Belvízi helyzetértékelés

2014 júniusában országos összesítésben a belvízrendszerek közötti vízforgalom mennyisége 74,60 millió m³ volt, ami 63,32 millió m³-rel (46%-kal) maradt el az előző havi értéktől. A június havi vízforgalom részben a felszíni vízfolyásokból a belvízrendszereken átvezetett vízmennyiség volt.

A hónap folyamán belvízelöntés nem fordult elő.

A tározókban visszatartott víz mennyisége 2014 júniusában országos összesítésben az egy hónappal korábbi értékhez képest 6,26 millió m³-rel (9%-kal) csökkent.

2. ELŐREJELZÉS

Időjárás-előrejelzés

Az Országos Meteorológiai Szolgálat 2014. június 11-én kiadott hosszú távú meteorológiai előrejelzése szerint a július az átlagosnál melegebb és kissé szárazabb, az augusztus átlagosnál melegebb és kissé szárazabb, a szeptember az átlagosnál melegebb és kissé szárazabb lesz.

A havi középhőmérséklet és a havi csapadékösszeg országos átlagértékei az alábbi előrejelzett értékközökben várhatók (zárójelben a sokévi átlagokat tüntettük föl):

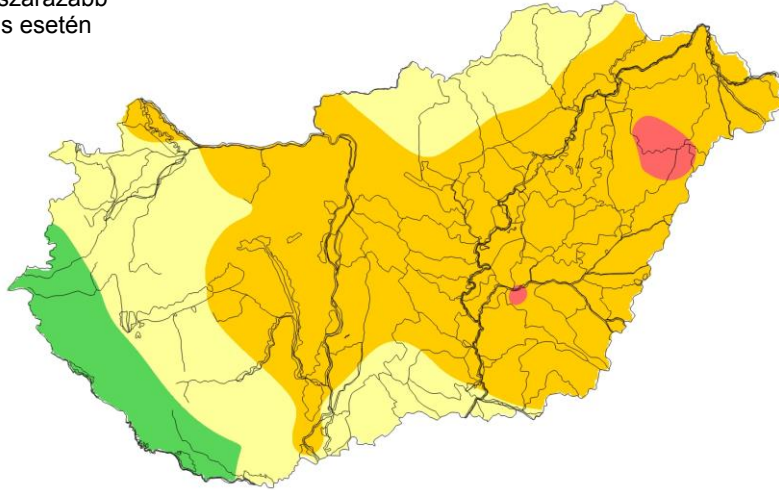
Hónap	Havi középhőmérséklet [°C]	Havi csapadékösszeg [mm]
július	20,2 – 22,1 (20,4)	35 – 75 (64)
augusztus	20,0 – 22,3 (20,0)	40 – 75 (61)
szeptember	15,0 – 17,4 (15,6)	30 – 60 (51)

Az OMSZ 2014. július 7-én középtávú előrejelzése szerint a következő 10 napos időszakban változékony nyári időjárás várható. Kedden és szerdán hidegfront vonul át az ország felett, sokfelé záporral, zivatarral. A lehulló csapadék mennyisége területi átlagban sokfelé eléri, helyenként meghaladja a 10 mm/nap értéket. A legtöbb csapadékra az ország középső és északkeleti részén lehet számítani. Az időszak további napjaiban is várható szórványosan csapadék, de ennek mennyisége területi átlagban előreláthatólag nem haladja meg az 5 mm/nap értéket. Az átvonuló hidegfront mögött a hét közepére mintegy 10 °C-os lehűlés várható. Az időszak második felében fokozatos felmelegedésre lehet számítani, de a kánikula valószínűleg nem tér vissza.

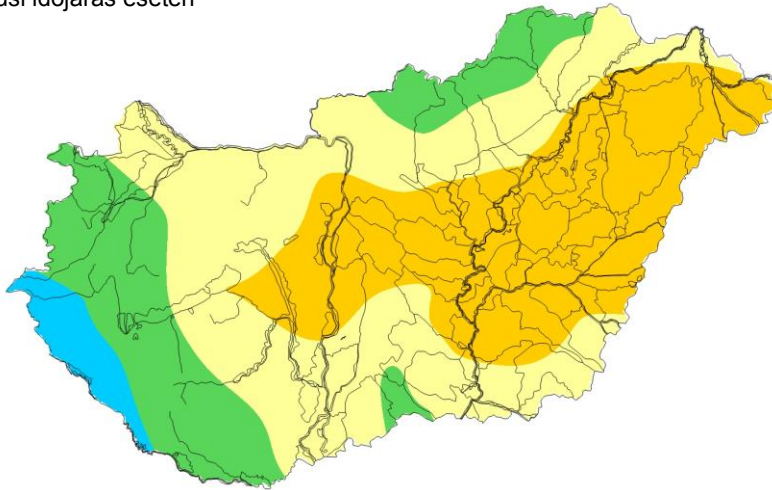
A Gördülő Vízháztartási Mutató (GVM) 2014. júliusra előrejelzett értékei

Az alábbi ábrákon három időjárási forgatókönyv szerint végzett számítások alapján szemléltetjük a vízháztartási helyzet várható júliusi alakulását.

Az átlagosnál szárazabb
júliusi időjárás esetén

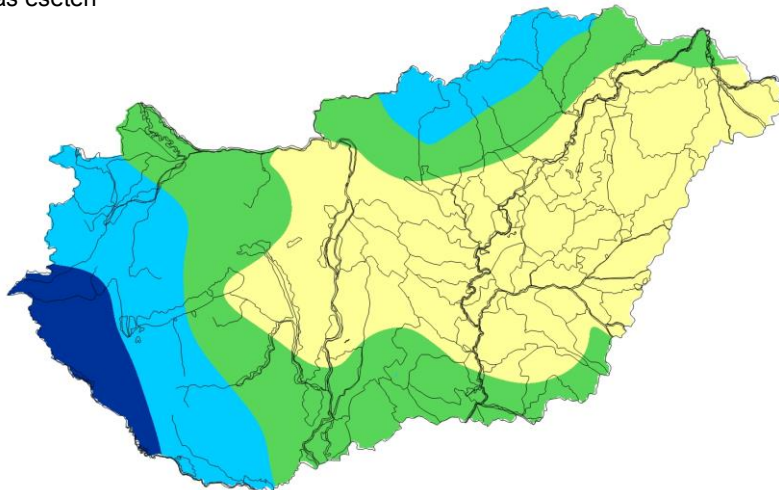
Átlagosan csapadékos
júliusi időjárás esetén

GVM

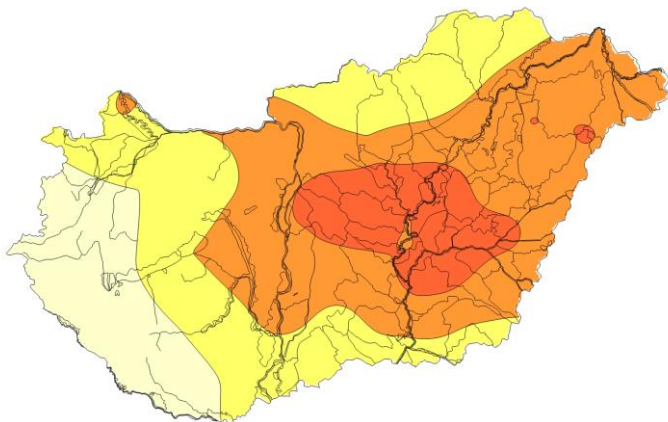

Az átlagosnál csapadékosabb
júliusi időjárás esetén

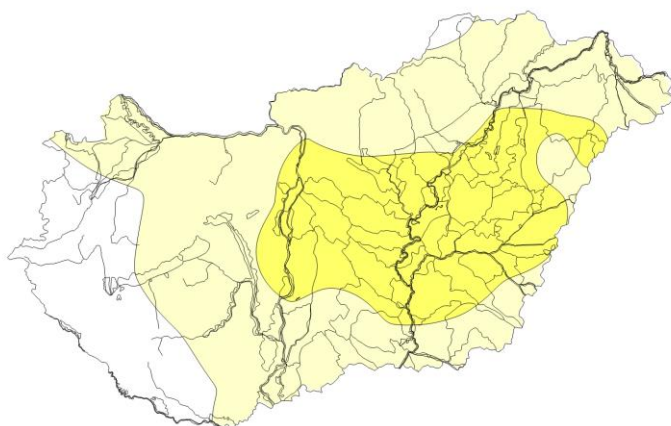

Az alábbi ábrákon három időjárási forgatókönyv szerint végzett számítások alapján szemléltetjük az aszályhelyzet 2014. évi várható alakulását

Csapadékszegény további időjárás esetén

Átlagosan csapadékos további időjárás esetén

PAI ($^{\circ}\text{C}/100\text{mm}$)

Az átlagosnál csapadékosabb további időjárás esetén

